

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 14/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om kosmetiska produkter och lag om ändring av 44 kap. 1 § i strafflagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 14 maj 2013 regeringens proposition med förslag till lag om kosmetiska produkter och lag om ändring av 44 kap. 1 § i strafflagen (RP 49/2013 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Marilla Lahtinen, social- och hälsovårdsministeriet
- tullöverinspektör Jonna Neffling, Tulllaboratoriet

- jurist Pauliina Kanerva, Säkerhets- och kemikalieverket
- verkställande direktör Sari Karjomaa, Teknisk kemiska Föreningen rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- justitieministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- Konkurrens- och konsumentverket
- Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea
- regionförvaltningsverket i Östra Finland
- Kuluttajaliitto — Konsumentförbundet ry.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om kosmetiska produkter. I propositionen föreslås dessutom att strafflagen ska ändras. Genom den nya lagen verkställs Europaparlamentets och rådets förordning om kosmetiska produkter.

I EU:s kosmetikaförordning finns det bestämmelser om tillverkning, utsläppande på marknaden och tillhandahållande på marknaden av kosmetiska produkter. Förordningen är direkt förpliktande för företag. I den nationella lagen tas det från EU:s kosmetikaförordning in bestämmelser om tillsyn, behöriga myndigheter och på-

följder samt språkkrav för märkningarna på förpackningarna till kosmetiska produkter och den produktinformation som förvaras i Finland.

Till strafflagens bestämmelse om hälsobrott fogas en hänvisning till den föreslagna lagen om kosmetiska produkter och EU:s kosmetikaförordning.

Genom den föreslagna lagen upphävs den gällande lagen om kosmetiska produkter.

Lagarna avses träda i kraft den 11 juli 2013, då EU:s nya kosmetikaförordning ska börja tillämpas fullt ut.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Syftet med propositionen är att föreskriva om det nationella genomförandet av EU:s kosmetikaförordning. Enligt förordningen ska det nationellt föreskrivas om behöriga myndigheter, tillsyn, påföljder och språkkrav. Utskottet föreslår att lagförslagen godkänns, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

Enligt propositionen ska de nationella tillsynsuppgifterna koncentreras till Säkerhets- och kemikalieverket och Tullen. Dessa ska enligt förslaget också utses till sådana behöriga myndigheter som avses i EU:s kemikalieförordning. Säkerhets- och kemikalieverket övertar den marknadstillsyn som kommunerna och regionförvaltningsmyndigheterna har ansvarat för. Tullen behåller sina nuvarande uppgifter inom övervakningen av importen. Ansvarsområdet för Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet vidgas dessutom så att övervakningen av god laboratoriesed omfattar även kosmetiska preparat. Utskottet anser den föreslagna fördelningen av myndigheternas befogenheter vara motiverad. Genom att koncentrera marknadstillsynen till Säkerhets- och kemikalieverket kan man utnyttja befintlig kompetens.

Den andra centrala ändringen som föreslås i propositionen gäller tillsynen av kosmetiska produkter. Säkerheten hos dessa produkter övervakas för närvarande med stöd av konsument säkerhetslagen (920/2011). I praktiken sker inga stora förändringar i tillsynen. I den övervakning som hör till Säkerhets- och kemikalieverket kommer tyngdpunkten att ligga på tillsyn över kosmetiska produkter som finns på marknaden. Syftet är att se till att säkerhetskraven enligt EU:s kosmetikaförordning iakttas. Tillsynen kan utövas utifrån riskbedömningar. Utskottet betonar att landets olika delar måste behandlas rättvist i fråga om tillsynen. Tullens övervakning av importen fortsätter som tidigare. Övervakningen har visat sig vara mycket nödvändig. Av de 119 prover tullen tog under 2012 var mer än hälften behäftade med brister. Merparten av

bristerna gällde förpackningsmärkningarna, som har stort informationsvärde för bland annat allergiker och överkänsliga.

Propositionen innehåller förslag till sanktioner utifrån kraven i kosmetikaförordningen. I lagen om kosmetiska produkter föreskrivs om kosmetikaförseelse, och i strafflagen ändras rekvisiten för hälsobrott.

Utskottet menar att den föreslagna regleringen bildar ett fungerande ramverk för en effektiv tillsyn och handel med säkra kosmetiska produkter. Utskottet föreslår att de huvudsakligen tekniska ändringar som ingår i detaljmotiven införs i lagförslag 1.

Detaljmotivering

1 kap. 2 §. Förhållande till andra författningar. I paragrafen och detaljmotiveringen (s 15/I) konstateras för 4 mom. del felaktigt att bestämmelser om övervakning av påstående som gäller marknadsföring av kosmetiska produkter finns i bland annat lagen om tillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978). Utskottet konstaterar att det i den lagen inte ingår några bestämmelser om övervakning, utan att domstolen i samband med ett tvistemål ålagts att informera konsumentombudsmannen om stämningsansökan (10 b §) och ge konsumentombudsmannen tillfälle att bli hörd i brottmål (11 §). Utskottet föreslår därför att hänvisningen till lagen om tillbörligt förfarande i näringsverksamhet stryks i 4 mom.

2 kap. 6 §. Myndighetssamarbete. Utskottet föreslår att paragrafen ändras på samma grunder som i 1 kap. 2 §. I såväl paragrafen som detaljmotiven (s. 17/II) konstateras felaktigt att konsumentombudsmannen har tillsyn över att såväl konsumentskyddslagen som lagen om tillbörligt förfarande i näringsverksamhet följs. Utskottet föreslår att hänvisningen om övervakning endast tar upp de myndigheter som svarar för att konsumentskyddslagen följs.

3 kap. 13 §. Rätt att få uppgifter och företa inspektioner. I paragrafen bestäms bland annat om tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter. Utskottet föreslår att den andra meningen i 1 mom. stryks, eftersom samma innehåll redan ingår i momentets första mening.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs också att en förutsättning för rätten att få uppgifter är att uppgifterna är nödvändiga för tillsynen. Nödvändighetskrav av detta slag har i rättspraxisen särskilt knutits till situationer där innehållet i de uppgifter som ska överlämnas inte kan preciseras noggrant i lagen och det kan finnas särskilda skäl att skydda uppgifterna, till exempel att de är av känslig natur. De personuppgifter som avses i detaljmotiven är inte av den art att ett nödvändighetskrav måste kopplas till överlåtelsen av dem. Utskottet föreslår följaktligen att sista meningen i 1 mom. stryks.

3 kap. 16 §. Rätt att få uppgifter av andra myndigheter samt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter. Liksom det konstaterades i fråga om 13 § 1 mom. är de personuppgifter som avses i

bestämmelsen inte av den art att ett nödvändighetskrav måste kopplas till överlåtelsen av dem. Utskottet föreslår att sista meningen i 1 mom. stryks.

3 kap. 18 §. Vite samt hot om tvångsutförande eller avbrytande. I paragrafens 3 mom. föreskrivs om indrivning av kostnader för en åtgärd som avses i 7 §. Bestämmelsen i momentet överlappar med bestämmelserna i viteslagen, så utskottet föreslår att 3 mom. stryks.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2 utan ändringar och

godkänner lagförslag 1 med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om kosmetiska produkter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 § (Som i RP)

2 §

Förhållande till andra författningar

(1—3 mom. som i RP)

Bestämmelser om tillsynen över påståenden som används vid marknadsföringen av kosmetiska produkter finns, utöver vad som föreskrivs i denna lag, i konsumentskyddslagen (38/1978) (*utesl.*).

(5 mom. som i RP)

2 kap.

Myndigheternas uppgifter3—5 §
(Som i RP)

6 §

Myndighetssamarbete

Vid tillsynen enligt artikel 20 i EU:s kosmetikaförordning ska Säkerhets- och kemikalieverket, Tullen och de myndigheter som har tillsyn över efterlevnaden av *konsumentskyddslagen* samarbeta på ett ändamålsenligt sätt.

3 kap.

Tillsynsmyndigheternas tillsynsmetoder samt ändringssökande7—12 §
(Som i RP)

13 §

Rätt att få uppgifter och företa inspektioner

Tillsynsmyndigheten har, oberoende av sekretessbestämmelserna, rätt att av verksamhetsutövaren och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt skyldigheterna enligt Europeiska unionens kosmetikalagstiftning få tillgång till de uppgifter som behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och EU:s kosmetikaförordning. (*Utesl.*)

(2 mom. som i RP)

14 och 15 §
(Som i RP)

16 §

Rätt att få uppgifter av andra myndigheter samt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter

De myndigheter som har tillsyn över att denna lag och EU:s kosmetikaförordning har, utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att av andra tillsynsmyndigheter få de uppgifter som behövs för förundersökning eller tillsyn samt rätt att använda varandras prover för sådana undersökningar som behövs för tillsynen. (*Utesl.*)

(2 mom. som i RP)

17 §
(Som i RP)

18 §

Vite samt hot om tvångsutförande eller avbrytande(1 och 2 mom. som i RP)
(3 mom. *utesl.*)19 och 20 §
(Som i RP)

4 kap.

Krav på kosmetiska produkter21 och 22 §
(Som i RP)

5 kap.

Straff23 och 24 §
(Som i RP)

6 kap.

Ikraftträdande

25 och 26 §
(Som i RP)

Helsingfors den 24 maj 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen /cent
vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Lars Erik Gästgivers /sv
Teuvo Hakkarainen /saf
Antti Kaikkonen /cent (delvis)
Johanna Karimäki /gröna
Miapetra Kumpula-Natri /sd (delvis)

Jukka Kärnä /sd
Päivi Lipponen /sd
Jari Myllykoski /vänst
Martti Mölsä /saf
Sirpa Paatero /sd
Arto Pirttilahti /cent
Kaj Turunen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulo-vesi.